

שוקהרה שוקהרה

כחן גבניק חב"ד

לכל מי שעושה סדר בבית

פסח תשפ"ג / 2023

שפת הסימנים

נמה אימוג'ים שיעזרו לנו בסדר

בעבר, אנשי המעמד החברתי הגבוה היו סועדים בתנוחת חצי-שכיבה על מיטות הסֶבֶה ייעודיות. כדי להמחיש את חווית החירות בחג הפסח, אוכלים את המצות והיין בהסבה.

איך עושים את ההסבה? משענים את פלג הגוף העליון לתנוחת חצי-שכיבה לצד שמאל. אפשר להישען על מסעד הכיסא, על כרית קטנה או על כל אמצעי אחר לתמיכה.

כשמופיע האירור הזה, צריך לאכול את המנה או לשתות את הכוס בהסבה.

כשמופיע אירור השעון, זוהי תזכורת לכך שצריך לאכול את המנה בתוך שש דקות (לא הזמן לסמול-טוק ולעיכובים אחרים).

כשמופיע האירור הזה, הפסקה מיועדת לקריאה או לביצוע רק על ידי המנחה. כל השאר מקשיבים ומסתכלים.

כשמופיע האירור הזה, צריך למלא את הכוס ביין.

כאן שותים את הכוס שמילאנו.

מרימים את הכוס ביד ימין מעט לגובה וממשיכים להחזיק אותה.

אל תתביישו לשיר ביחד. זה מחמם את האווירה ומקרר את הלבבות...

מתכונים

מה להכין?

- בדקו שכל הפריטים והמצרכים שתצטרכו במהלך הסדר זמינים ומוכנים מראש:
- **הגדה של פסח.** מומלץ להכין עבור כל משתתף הגדה משלו. כך יהיה לכולם נח וקל להתמצא במהלך הסדר ולהשתתף בחוויה.
- **'קערה'** - טס או מפית בד ייעודיים לסידור מאכלי הסדר המסורתיים על השולחן. אם אין, אפשר להשתמש במגש, צלחת או שקית פשוטים. מספיקה 'קערה' אחת עבור כל המשפחה.
- **מצות** - כדאי מאד להשתמש במצות שמורות שנאפו בעבודת יד.
- **מרור** - חסה נקיה מחרקים או חזרת מגוררת.
- **יין** או מיץ ענבים.
- כוסות או גביעים.
- **כרפס** - תפוח אדמה מבושל, בצל חי או סלרי נקי מחרקים. מספיקה חתיכה או פרוסה קטנה לכל משתתף.
- **מי מלח** - פשוט וקל להכנה ביתית. מלאו כוס במים, הוסיפו כפית או שתיים של מלח וערבבו היטב.
- **חרוסת** - מחית תפוחים, אגסים ואגוזים בתוספת יין.
- **ביצה קשה.**
- **זרוע** - נתח צלוי של שוק בקר או גרון עוף צלויים.
- נטלה - ספל לנטילת ידיים.
- שקית ניילון או שקיק בד, לשמירת המצה לאפיקומן.
- אפשרי: כריות תמיכה לתנוחת ההסבה.
- מומלץ מאד להצטייד במפיות שולחן פשוטות. נזדקק להן במהלך הסדר.
- אוכל לארוחת חג - לפי הטעם האישי ומספר המשתתפים. שלבו גם תבשילים ומאכלים מסורתיים לפי מה שמקובל במשפחה או בעדה שלכם. זה יתרום לתחושת חג מרוממת ונפלאה.
- נרות לערב חג - לפחות שני נרות לכל אחת מהבנות והנשים, אפשר גם להוסיף. אם יש לכם פמוטים, הדליקו את הנרות בפמוטים, זה מוסיף יופי וחגיגות.

במהלך הסדר אוכלים כמה פעמים מצות ומרור ושותים ארבע כוסות יין.
כמה זה מנה? - הנה:

מנת מצה = 15 גרם (רבע מצת מכונה / חצי מצת יד)

מנת מרור = 17 גרם

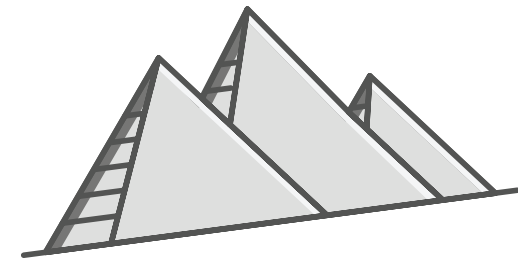
כוס יין = 86 מיליליטר

כדאי להכין מראש מנות מוכנות עבור כל משתתף בסדר:

מצה = 3 מנות למשתתף (מצה שלמה אחת לפחות)

מרור = 2 מנות למשתתף

יין = 4 כוסות למשתתף (בכוסות בגודל סטנדרטי - כמעט בקבוק שלם)

מקבלים את החג

מדליקים את נרות החג

- בשעת הדלקת הנרות (משתנה לפי המיקום שלכם) הנשים והבנות מתכבדות בהדלקת נרות החג.
- מדליקות את הנרות, מכסות את העיניים ומברכות:

בְּרוּךְ אַתָּה אֱ-לֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ לְהַדְלִיק
נֵר שֶׁל יוֹם טוֹב:

בְּרוּךְ אַתָּה אֱ-לֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם שֶׁהֵחֵינּוּ וְקִיַּמְנוּ וְהִגִּיעָנוּ לְזֶמַן הַזֶּה:

קדש ▲

פותחים את הלילה בקידוש.

קוראים את הברכה:

סְבֵרֵי מֶרֶן

בְּרוּךְ אַתָּה אֱ-דֹנֵי אֱ-לֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם בּוֹרֵא פְּרִי הַגֶּפֶן:

בְּרוּךְ אַתָּה אֱ-דֹנֵי אֱ-לֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר בָּחַר בָּנוּ מִכָּל עָם, וְרוֹמְמָנוּ מִכָּל לְשׁוֹן וְקִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו, וְתַתֵּן לָנוּ אֱ-דֹנֵי אֱ-לֹהֵינוּ בְּאַהֲבָה מוֹעֲדִים לְשִׂמְחָה, חֲגִים וְזִמְנִים לְשִׂשׁוֹן, אֶת יוֹם חַג הַמִּצּוֹת הַזֶּה, וְאֶת יוֹם טוֹב מְקָרָא קֹדֶשׁ הַזֶּה זְמַן חֲרוּתָנוּ מִקָּרָא קֹדֶשׁ זָכַר לִיצִיאַת מִצְרָיִם, כִּי בָנוּ בְּחִרָתָ וְאוֹתָנוּ קִדְּשָׁתָ מִכָּל הָעַמִּים. וּמוֹעֲדֵי קִדְּשָׁךְ בְּשִׂמְחָה וּבְשִׂשׁוֹן הַנִּחֲלָתָנוּ: בְּרוּךְ אַתָּה אֱ-דֹנֵי מְקִדֵּשׁ יִשְׂרָאֵל וְהַזְמִינֵם:

מברכים ברכה חגיגית על החג
(חוץ ממי שבירכו כבר בהדלקת הנרות):

בְּרוּךְ אַתָּה אֱ-דֹנֵי אֱ-לֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם שֶׁהֵחֵינוּ וְקִיְמָנוּ וְהִגִּיעָנוּ לְזִמְנָהּ הַזֶּה:

מתחילים

סימנים
שקל לזכור

הסדר מורכב מרצף פעולות ארוך ומפורט. כדי לא להתבלבל, ערכו לנו אותו בתוכנית פעולה מסודרת, ויש אפילו סימנים בחרוזים שקל לזכור:

קֹדֶשׁ / וְרַחֵץ

כֶּרֶס / יַחַץ

מִגִּיד / רַחֲצָה

מוֹצֵיא / מִצָּה

מְרוֹר / כּוֹרֵץ

שִׁלְחוֹן עוֹרֵץ

צָפוֹן / בֶּרֶךְ

הֵלֵל / נִרְצָה

את הסדר נערוך
לפי הסימנים.

נתחיל!

עורכים את השולחן

- פורסים על השולחן מפה ועורכים אותו בצורה מכובדת וחגיגית. בינתיים לא מגישים את האוכל לשולחן, נגיע לזה בהמשך.
- במרכז השולחן (ליד מנחה הסדר) מניחים את ה'קערה', ומסדרים אותה: בבסיס הקערה יש שלושה תאים. בכל תא מניחים מצה שלמה אחת (אם אין תאים, אפשר להניח את המצות ולפרוס ביניהן מפיות).
- על פני הקערה מניחים את מאכלי הסדר לפי האיור הבא (את שמות המאכלים תזהו לפי התפריט שצינו קודם):

* על הקערה מניחים שתי מנות של מרור. בהמשך הסדר נראה מתי אוכלים כל אחת.

- בוחרים אחד מהמשתתפים (רצוי ראש המשפחה) שישימש כמנחה הסדר. הוא יסביר לכל המשתתפים מה צריך לעשות בכל שלב, יקרא בקול את קטעי ההגדה ויוביל אתכם בערב מסורת נפלא ומרגש.

ורחץ ▲

ממלאים את הנטלה במים ורוחצים את הידיים לארוחה בצורה המסורתית: ממלאים את הנטלה במים, שופכים מים שלוש פעמים על יד ימין, אחר כך שלוש פעמים על יד שמאל, ומנגבים את הידיים היטב.

כרפס ▲

טובלים את הכרפס במי מלח, ומברכים:

בְּרוּךְ אַתָּה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם בּוֹרֵא פְּרִי הָאֲדָמָה:

אוכלים מהכרפס, בים קטן ולא יותר.

יחץ ▲

שוברים את המצה האמצעית מתוך הקערה לשני חלקים, ואת החלק הגדול מבין השניים מוציאים מהקערה ושומרים בשקית (זכרו איפה אתם מניחים את המצה, כי אוכלים אותה בסוף הסדר).

מגיד ▲

קוראים את ההגדה. זו בעצם המצווה המרכזית של הלילה הזה: סיפור אירועי יציאת מצרים לילדים ולבני המשפחה. הסיפורים שנספר סביב השולחן יעצבו את זהותם של הילדים, וזו ההזדמנות לחבר אותם לסיפור היהודי, להיסטוריה המופלאה ולמורשת העתיקה של עמנו. חלקו לילדים ממתקים (כשרים לפסח), ערכו הפעלות ומשחקים ושתפו אותם בקריאה ובשירה - הכול כדי לגרות את הסקרנות שלהם ולהכניס גם אותם לחוויה המעצימה.

הא להמא עניא די אכלו אבהתנא בארעא דמצרים
כל דכפין ייתי ויכול. כל דצריך ייתי ויפסח. השתא
הקא. לשנה הבאה בארעא דישׂראל. השתא עבדין
לשנה הבאה בני חורין:

בעברית: זה לחם העוני שאכלו אבותינו בארץ מצרים. כל הרעב,
יבוא ויאכל; כל הצריך, יבוא ויעשה את סדר הפסח. השנה כאן, לשנה
הבאה בארץ ישראל. השנה עבדים, לשנה הבאה בני חורין.

הילדים שרים "מה נשתנה", ואחריהם גם המבוגרים:

מה נשתנה הלילה הזה מכל הלילות.

שבכל הלילות אין אנו מטבילין אפילו פעם אחת
הלילה הזה שתי פעמים:
שבכל הלילות אנו אוכלין חמץ או מצה
הלילה הזה כלו מצה:
שבכל הלילות אנו אוכלין שאר ירקות
הלילה הזה מרור:
שבכל הלילות אנו אוכלין בין יושבין ובין מסבין
הלילה הזה כלנו מסבין:

ממשיכים לקרוא את ההגדה.

סיפור יציאת מצרים ממש בקצרה, והחובה לספר עוד ועוד על
הניסים ושרשרת האירועים:

עבדים היינו לפרעה במצרים ויוציאנו א־דני א־להינו משם ביד חזקה
ובזרע נטויה. ואלו לא הוציא הקדוש ברוך הוא את אבותינו ממצרים
הרי אנו ובנינו ובני בנינו משעבדים היינו לפרעה במצרים. ואפילו כלנו
חכמים כלנו נבונים כלנו יודעים את התורה מצוה עלינו לספר ביציאת
מצרים. וכל המרבה לספר ביציאת מצרים הרי זה משבח:

מעשה ברבי אליעזר ורבי יהושע ורבי אלעזר בן עזריה ורבי עקיבא ורבי
טרפון שהיו מסבים בבני ברק. והיו מספרים ביציאת מצרים כל אותו
הלילה עד שבאו תלמידיהם ואמרו להם רבותינו הגיע זמן קריאת שמע
של שחרית:

אמר רבי אלעזר בן עזריה הרי אני כבן שבעים שנה ולא זכיתי שתאמר
יציאת מצרים בלילות עד שדרשה בן זומא. שנאמר למען תזכר את יום
צאתך מארץ מצרים כל ימי חייך. ימי חייך הימים. כל ימי חייך להביא
הלילות. וחכמים אומרים ימי חייך העולם הזה, כל ימי חייך להביא
לימות המשיח:

חובה על האב להתאים את הסיפור לאופי ולכישורים של הילדים:

ברוך המקום. ברוך הוא. ברוך שנתן תורה לעמו ישׂראל. ברוך הוא.

כנגד ארבעה בנים דברה תורה. אחד חכם. ואחד רשע. ואחד תם.
ואחד שאינו יודע לשאול:

חכם מה הוא אומר מה העדות והחקים והמשפטים אשר צוה אֲדֹנָי
אֱלֹהֵינוּ אֶתְכֶם וְאֵף אֶתָּה אֲמֹר לוֹ כְּהִלְכוֹת הַפֶּסַח אֵין מִפְטִירִין אַחֵר
הַפֶּסַח אִפְיָקוֹמָן:

רָשָׁע מַה הוּא אֲמֹר מַה הָעֲבוּדָה הַזֹּאת לָכֶם. לָכֶם וְלֹא לוֹ. וּלְפִי שְׁהוּצִיא
אֶת עַצְמוֹ מִן הַכָּלל כְּפָר בְּעֶקֶר. וְאֵף אֶתָּה הִקְהָה אֶת שְׁנֵינוּ וְאָמַר לוֹ,
בְּעִבּוֹר זֶה עָשָׂה אֲדֹנָי לִי בְּצֵאתִי מִמִּצְרַיִם. לִי וְלֹא לוֹ, אֱלֹהֵי הָיָה שֵׁם לֹא
הָיָה נִגְאָל:

תָּם מַה הוּא אֲמֹר, מַה זֹאת. וְאָמַרְתָּ אֵלָיו בְּחִזָּק יָד הוּצִיאָנוּ אֲדֹנָי
מִמִּצְרַיִם מִבֵּית עֲבָדִים:

וְשִׁאיֵנו יוֹדֵעַ לְשֹׂאֹל אֶת פֶּתַח לוֹ שֶׁנֶּאֱמַר וְהִגַּדְתָּ לְבִנְךָ בַּיּוֹם הַהוּא לֵאמֹר
בְּעִבּוֹר זֶה עָשָׂה אֲדֹנָי לִי בְּצֵאתִי מִמִּצְרַיִם:

יָכוֹל מֵרֵאשִׁית חֲדָשׁ תִּלְמֹד לֹמֵר בַּיּוֹם הַהוּא אֵי בַּיּוֹם הַהוּא יָכוֹל מִבְּעוֹד
יוֹם תִּלְמֹד לֹמֵר בְּעִבּוֹר זֶה. בְּעִבּוֹר זֶה, לֹא אָמַרְתִּי אֱלֹא בְּשַׁעַה שֵׁישׁ
מִצָּה וּמְרוֹר מְנַחִים לְפָנֶיהָ:

תולדות עם ישראל, הירידה למצרים וההבטחה האלוקית לגאולה:

מִתְחִלָּה עוֹבְדֵי עֲבוּדָה זָרָה הָיוּ אֲבוֹתֵינוּ וְעַכְשָׁיו קָרְבָנוּ הַמָּקוֹם לְעִבְדָתוֹ.
שֶׁנֶּאֱמַר וַיֹּאמֶר יְהוֹשֻׁעַ אֶל כָּל הָעָם כֹּה אָמַר אֲדֹנָי אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל בְּעִבְר
הִנֵּה יֹשְׁבוֹ אֲבוֹתֵיכֶם מֵעוֹלָם תֵּרַח אֲבִי אַבְרָהָם וְאַבִּי נַחֲוֹר וַיַּעֲבֹדוּ אֱלֹהִים
אַחֲרִים:

וְאַחַח אֶת אֲבִיכֶם אֶת אַבְרָהָם מֵעִבְר הִנֵּה וְאוֹלָךְ אוֹתוֹ בְּכָל אֶרֶץ כְּנָעַן
וְאַרְבֶּה אֶת זֶרְעוֹ וְאָתָּן לוֹ אֶת יִצְחָק: וְאָתָּן לְיִצְחָק אֶת יַעֲקֹב וְאֶת עִשָׂו
וְאָתָּן לְעִשָׂו אֶת הָר שֶׁעִיר לְרִשְׁתָּהּ אוֹתוֹ וַיַּעֲקֹב וּבְנָיו יָרְדוּ מִצְרַיִם:

בְּרוּךְ שׁוֹמֵר הַבְּטָחָתוֹ לְיִשְׂרָאֵל. בְּרוּךְ הוּא, שֶׁהִקְדֹּשׁ בְּרוּךְ הוּא חָשַׁב אֶת
הַקֵּץ לַעֲשׂוֹת כְּמָה שֶׁאָמַר לַאֲבָרָהָם אֲבִינוּ בְּבְרִית בֵּין הַבְּתָרִים. שֶׁנֶּאֱמַר
וַיֹּאמֶר לַאֲבָרָם יָדַע תֵּדַע כִּי גֵר יִהְיֶה זֶרַעְךָ בְּאֶרֶץ לֹא לָהֶם וַעֲבָדוּם וְעָנּוּ אוֹתָם
אַרְבַּע מֵאוֹת שָׁנָה: וְגַם אֶת הַגּוֹי אֲשֶׁר יַעֲבֹדוּ דָן אֲנִכִּי וְאַחֲרָי כֵּן יֵצְאוּ בִּרְכוּשׁ
גָּדוֹל:

וְהוּא שֶׁעֲמָדָה לַאֲבוֹתֵינוּ וְלָנוּ שֶׁלֹּא אֶחָד בְּלִבָּד עָמַד עֲלֵינוּ לְכַלּוֹתָנוּ
אֱלֹא שֶׁבְּכָל דּוֹר וָדוֹר עוֹמְדִים עֲלֵינוּ לְכַלּוֹתָנוּ. וְהִקְדֹּשׁ בְּרוּךְ הוּא מַצִּילָנוּ
מֵיָדָם:

מצטטים פסוקים מהתורה המתארים את העבדות במצרים, המכות
שהקדוש ברוך הוא היכה בהן את המצרים ורגעי השיא של השחרור
ממצרים, ומפרשים אותם לפי דברי חז"ל:

צֵא וּלְמַד מַה בִּקֵּשׁ לָבוֹ הָאֶרֶמִי לַעֲשׂוֹת לְיַעֲקֹב אֲבִינוּ. שֶׁפָּרַעָה לֹא גָזַר
אֱלֹא עַל הַזְכָּרִים וְלָבוֹ בִּקֵּשׁ לַעֲקוֹר אֶת הַכֹּל. שֶׁנֶּאֱמַר אֶרְמִי אֲבִד אֲבִי וַיֵּרֶד
מִצְרַיִמָּה וַיִּגֵּר שָׁם בְּמֵתִי מַעֲטָה וַיְהִי שֵׁם לְגוֹי גָּדוֹל עֲצוֹם וְרַב:

וַיֵּרֶד מִצְרַיִמָּה אָנוּס עַל פִּי הַדְּבָר. וַיִּגֵּר שָׁם מִלְמַד שֶׁלֹּא יָרַד יַעֲקֹב אֲבִינוּ
לְהִשְׁתַּקֵּעַ בְּמִצְרַיִם אֱלֹא לְגוֹר שָׁם. שֶׁנֶּאֱמַר וַיֹּאמְרוּ אֶל פְּרַעָה לְגוֹר בְּאֶרֶץ
בְּאֵנוּ כִּי אֵין מִרְעָה לְצֹאן אֲשֶׁר לַעֲבָדֶיךָ כִּי כִבֵּד הָרַעַב בְּאֶרֶץ כְּנָעַן וְעַתָּה
יֵשְׁבוּ נָא עֲבָדֶיךָ בְּאֶרֶץ גִּשְׁוֹן: בְּמֵתִי מַעֲטָה כְּמָה שֶׁנֶּאֱמַר בְּשִׁבְעִים נֶפֶשׁ יָרְדוּ
אֲבוֹתֶיךָ מִצְרַיִמָּה וְעַתָּה שְׁמוֹךְ אֲדֹנָי אֱלֹהֶיךָ כְּכֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם לְרַב: וַיְהִי
שֵׁם לְגוֹי מִלְמַד שֶׁהָיוּ יִשְׂרָאֵל מִצְיָנִים שָׁם: גָּדוֹל עֲצוֹם כְּמָה שֶׁנֶּאֱמַר וּבְנֵי
יִשְׂרָאֵל פָּרוּ וַיִּשְׂרְצוּ וַיִּרְבּוּ וַיַּעֲצֻמוּ בְּמֵאֹד מְאֹד וַתִּמְלֹא הָאֶרֶץ אוֹתָם: וְרַב
כְּמָה שֶׁנֶּאֱמַר וַאֲעֹבֵר עָלֶיךָ וְאֶרְאֶה מִתְּבוֹסֶסֶת בְּדָמֶיךָ וְאָמַר לָךְ בְּדָמֶיךָ חֲיִי
וְאָמַר לָךְ בְּדָמֶיךָ חֲיִי: רַבָּה כְּצִמְחַת הַשָּׂדֶה נִתְתִּיף וְתִרְבִּי וְתִגְדְּלִי וְתִבּוֹאִי
בְּעֵדֵי עֲדָיִים שְׂדִים נִכְנוּ וּשְׁעָרָה צִמַּח וְאֶת עֵרֶם וְעֵרְיָה:

וירעו אתנו המצרים ויענונו ויתנו עלינו עבדה קשה:

וירעו אתנו המצרים כמה שנאמר הבה נתחכמה לו פן ירבה והיה כי תקראנה מלחמה ונוסף גם הוא על שנאינו ונלחם בנו ועלה מן הארץ: ויענונו כמה שנאמר וישימו עליו שרי מסים למען ענתו בסבלתם ויבן ערי מסכנות לפרעה את פיתם ואת רעמסס: ויתנו עלינו עבדה קשה כמה שנאמר ויעבדו מצרים את בני ישראל בפרך: וימרו את חיותם בעבדה קשה בחמר ובלבנים ובכל עבדה בשדה את כל עבדתם אשר עבדו בהם בפרך:

ונצעק אל אֱדֹנִי אֱלֹהֵי אֲבֹתֵינו וישמע אֱדֹנִי את קולנו וירא את ענינו ואת עמלנו ואת לחצנו:

ונצעק אל אֱדֹנִי אֱלֹהֵי אֲבֹתֵינו כמה שנאמר ויהי בימים הרבים ההם וימת מלך מצרים ויאנחו בני ישראל מן העבדה ויזעקו ותעל שועתם אל האלהים מן העבדה: וישמע אֱדֹנִי את קולנו כמה שנאמר וישמע אלהים את נאקתם ויזכר אלהים את בריתו את אברהם את יצחק ואת יעקב: וירא את ענינו זו פרישות דרך ארץ כמה שנאמר וירא אלהים את בני ישראל וידע אלהים: ואת עמלנו אלו הבנים כמה שנאמר כל הבן הילוד היארה תשליכוהו וכל הבת תחיון: ואת לחצנו זה הדחק כמה שנאמר וגם ראיתי את הלחץ אשר מצרים לוחצים אתם:

ויוציאנו אֱדֹנִי ממצרים ביד חזקה ובזרוע נטויה ובמרא גדול ובאותם ובמפתים:

ויוציאנו אֱדֹנִי ממצרים לא על ידי מלאך ולא על ידי שרף ולא על ידי שליח אלא הקדוש ברוך הוא בכבודו ובעצמו. שנאמר ועברתי בארץ מצרים בלילה הזה והפיתי כל בכור בארץ מצרים מאדם ועד בהמה ובכל אֱלֹהֵי מצרים אעשה שפטים אני אֱדֹנִי: ועברתי בארץ מצרים אני ולא

מלאך. והפיתי כל בכור בארץ מצרים אני ולא שרף. ובכל אֱלֹהֵי מצרים אעשה שפטים אני ולא השליח. אני אֱדֹנִי. אני הוא ולא אחר:

ביד חזקה זה הדבר כמה שנאמר הנה יד אֱדֹנִי הויה במקנה אשר בשדה בסוסים בחמרים בגמלים בבקר ובצאן דבר כבד מאד: ובזרוע נטויה זו החרב כמה שנאמר וחרבו שלופה בידו נטויה על ירושלים. ובמרא גדול זה גלוי שכינה כמה שנאמר או הנסה אלהים לבא לקחת לו גוי מקרב גוי במסת באתות ובמופתים ובמלחמה וביד חזקה ובזרוע נטויה ובמופתים גדולים ככל אשר עשה לכם אֱדֹנִי אֱלֹהֵיכם במצרים לעיניך: ובאותות זה המטה כמה שנאמר ואת המטה הזה תקח בידך אשר תעשה בו את האותות: ובמופתים זה הדם כמה שנאמר ונתתי מפתים בשמים ובארץ:

תוך כדי קריאת הפסוק, שופכים מעט יין מהכוס לתוך קערה/צלחת סדוקה:

דם ואש ותמרות עשן:

דבר אחר ביד חזקה שתיים. ובזרוע נטויה שתיים. ובמרא גדול שתיים. ובאותות שתיים. ובמפתים שתיים:

אלו עשר מפות שהביא הקדוש ברוך הוא על המצרים במצרים. ואלו הן:

גם כאן, תוך כדי קריאת עשר המכות, שופכים מעט מהיין:

דם. צפרדע. כנים. ערוב. דבר.

שחין. ברד. ארבה. חשן.

מכת בכורות:

רבי יהודה היה נותן בהם סמנים (ראשי תיבות):

ושוב שופכים טיפה:

דצ"ו. עד"ש. באח"ב:

ממלאים בחזרה את הכוס, וממשיכים לספר על המכות שחטפו המצרים:

רבי יוסי הגלילי אומר מנין אתה אומר שֶׁלְקוּ הַמִּצְרִים בַּמִּצְרִים עֶשֶׂר מכות ועל הים לקו חמשים מכות. בַּמִּצְרִים מה הוא אומר וַיֹּאמְרוּ הַחֹרְטָמִים אֵל פֶּרַעַה אֶצְבַּע אֱלֹהִים הִיא. ועל הים מה הוא אומר וַיֵּרָא יִשְׂרָאֵל אֶת הַיָּד הַגְּדוֹלָה אֲשֶׁר עָשָׂה אֱ־דָנִי בַּמִּצְרִים וַיִּירָאוּ הָעָם אֶת אֱ־דָנִי וַיֹּאמְרוּ בִּיהִנֹּחַ וּבַמִּשָּׁה עֲבָדוּ: כֹּמָה לָקוּ בְּאֶצְבַּע עֶשֶׂר מכות. אָמור מעתה בַּמִּצְרִים לָקוּ עֶשֶׂר מכות. ועל הים לקו חמשים מכות:

רבי אליעזר אומר מנין שֶׁכָּל מִכָּה וּמִכָּה שֶׁהֵבִיא הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל הַמִּצְרִים בַּמִּצְרִים הִיתָה שֵׁל אַרְבַּע מכות שֶׁנֶּאֱמַר יִשְׁלַח בָּם חֲרוֹן אָפוֹ עֲבָרָה וְזַעַם וְצָרָה מִשְׁלַחַת מִלֵּאכֵי רָעִים: עֲבָרָה אַחַת. וְזַעַם שְׁתֵּים. וְצָרָה שְׁלֹשׁ. מִשְׁלַחַת מִלֵּאכֵי רָעִים אַרְבַּע. אָמור מעתה בַּמִּצְרִים לָקוּ אַרְבָּעִים מכות. ועל הים לקו מאתיים מכות:

רבי עקיבא אומר מנין שֶׁכָּל מִכָּה וּמִכָּה שֶׁהֵבִיא הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל הַמִּצְרִים בַּמִּצְרִים הִיתָה שֵׁל חֲמֵשׁ מכות. שֶׁנֶּאֱמַר יִשְׁלַח בָּם חֲרוֹן אָפוֹ עֲבָרָה וְזַעַם וְצָרָה מִשְׁלַחַת מִלֵּאכֵי רָעִים. חֲרוֹן אָפוֹ אַחַת. עֲבָרָה שְׁתֵּים. וְזַעַם שְׁלֹשׁ. וְצָרָה אַרְבַּע. מִשְׁלַחַת מִלֵּאכֵי רָעִים חֲמֵשׁ. אָמור מעתה בַּמִּצְרִים לָקוּ חֲמֵשִׁים מכות. ועל הים לקו חמשים ומאתים מכות:

כֹּמָה מַעֲלוֹת טוֹבוֹת לְמָקוֹם עֲלִינוּ:

אלו הוציאנו ממצרים ולא עשה בהם שפטים
אלו עשה בהם שפטים ולא עשה באלהיהם
אלו עשה באלהיהם ולא הרג את בכוריהם
אלו הרג את בכוריהם ולא נתן לנו את ממונם
אלו נתן לנו את ממונם ולא קרע לנו את הים
אלו קרע לנו את הים ולא העבירנו בתוכו בחרבה
אלו העבירנו בתוכו בחרבה ולא שקע צרינו בתוכו
אלו שקע צרינו בתוכו ולא ספק צרכנו במדבר ארבעים שנה
אלו ספק צרכנו במדבר ארבעים שנה ולא האכילנו את המן
אלו האכילנו את המן ולא נתן לנו את השבת
אלו נתן לנו את השבת ולא קרבונו לפני הר סיני
אלו קרבונו לפני הר סיני ולא נתן לנו את התורה
אלו נתן לנו את התורה ולא הכניסנו לארץ ישראל
אלו הכניסנו לארץ ישראל ולא בנה לנו את בית הבחירה

על אחת כמה וכמה טובה כפולה ומכפלת לְמָקוֹם עֲלִינוּ. שהוציאנו ממצרים. ועשה בהם שפטים. ועשה באלהיהם. והרג את בכוריהם. ונתן לנו את ממונם. וקרע לנו את הים. והעבירנו בתוכו בחרבה. ושקע צרינו בתוכו. וספק צרכנו במדבר ארבעים שנה. והאכילנו את המן. ונתן לנו את השבת. וקרבונו לפני הר סיני. ונתן לנו את התורה. והכניסנו לארץ ישראל. ובנה לנו את בית הבחירה לכפר על כל עונותינו:

בזמן המקדש, בליל הסדר היו אוכלים מצה ומרור וגם בשר של קרבן הפסח. הנה הסיבה לשלושת המאכלים המיוחדים:

רָבוּ גְמִלְיָאֵל הָיָה אוֹמֵר כָּל שְׁלֵא אָמַר שְׁלֹשָׁה דְּבָרִים אֵלּוּ בַּפֶּסַח לֹא יֵצֵא יְדֵי חוּבָתוֹ. וְאֵלּוּ הֵן:

פסח. מצה. ומרור:

פֶּסַח שֶׁהָיוּ אֲבוֹתֵינוּ אוֹכְלִים בְּזֶמַן שִׁבְתָּי הַמִּקְדָּשׁ קָיָם עַל שׁוּם מָה. עַל שׁוּם שֶׁפֶּסַח הַמִּקְדָּשׁ עַל בְּתֵי אֲבוֹתֵינוּ בְּמִצְרַיִם. שֶׁנֶּאֱמַר וְאֶמְרָתֶם זֶבַח פֶּסַח הוּא לַיהוָה אֲשֶׁר פֶּסַח עַל בְּתֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל בְּמִצְרַיִם בְּנִגְפוֹ אֶת מִצְרַיִם וְאֶת בְּתֵינוּ הִצִּיל וַיִּקְדֵּהָם וַיִּשְׁתַּחֲוּ:

מניחים את היד על המצה ואומרים:

מִצָּה זוֹ שֶׁאֵנוּ אוֹכְלִים עַל שׁוּם מָה. עַל שׁוּם שֶׁלֹּא הִסְפִּיק בְּצִקְתָּ שֶׁל אֲבוֹתֵינוּ לְהַחֲמִיץ עַד שֶׁנִּגְלָה עֲלֵיהֶם מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וּגְאָלָם. שֶׁנֶּאֱמַר וַיֹּאפֹּה אֶת הַבֶּצֶק אֲשֶׁר הוֹצִיאוּ מִמִּצְרַיִם גִּגוֹת מִצּוֹת כִּי לֹא חָמֵץ כִּי גֵרְשׁוֹ מִמִּצְרַיִם וְלֹא יָכְלוּ לְהִתְמַהֵמֶה וְגַם צִדָּה לֹא עָשׂוּ לָהֶם:

מניחים את היד על המרור ואומרים:

מְרוֹר זֶה שֶׁאֵנוּ אוֹכְלִים עַל שׁוּם מָה. עַל שׁוּם שֶׁמִּרְרוּ הַמִּצְרַיִם אֶת חַיֵּי אֲבוֹתֵינוּ בְּמִצְרַיִם. שֶׁנֶּאֱמַר וַיִּמְרְרוּ אֶת חַיֵּיהֶם בַּעֲבֹדָה קָשָׁה בְּחֹמֶר וּבִלְבָנִים וּבְכָל עֲבֹדָה בְּשֹׁדָה אֶת כָּל עֲבָדְתָם אֲשֶׁר עָבְדוּ בָּהֶם בְּפָרֹה:

ולסיום, על כל זה עלינו להודות לאלוקים ולברך אותו:

בְּכָל דּוֹר וְדוֹר חַיֵּב אָדָם לִרְאוֹת אֶת עֲצֻמוֹ כְּאֵלּוּ הוּא יֵצֵא מִמִּצְרַיִם. שֶׁנֶּאֱמַר וְהִגַּדְתָּ לְבִנְךָ בַּיּוֹם הַהוּא לֵאמֹר בַּעֲבוּר זֶה עָשָׂה אֲדֹנָי לִי בְּצֵאתִי מִמִּצְרַיִם: לֹא אֶת אֲבוֹתֵינוּ בְּלִבָּד גָּאֵל הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מִמִּצְרַיִם אֲלֵא אֶף אוֹתָנוּ גָּאֵל עִמָּהֶם. שֶׁנֶּאֱמַר וְאוֹתָנוּ הוֹצִיא מִשָּׁם לְמַעַן הָבִיא אוֹתָנוּ לְתֵת לָנוּ אֶת הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לְאֲבוֹתֵינוּ:

לְפִיכָּה אֲנַחְנוּ חַיִּים לְהוֹדוֹת לְהֵלֵל לְשַׁבַּח לְפָאֵר לְרוֹמֵם לְהַדִּיר לְבָרוּךְ לְעֹלָה וּלְקָלֵס. לְמִי שֶׁעָשָׂה לְאֲבוֹתֵינוּ וְלָנוּ אֶת כָּל הַנִּסִּים הָאֵלֶּה. הוֹצִיָּאֵנוּ מֵעֲבָדוֹת לְחֵירוֹת. מִיָּגוֹן לְשִׁמְחָה. וּמֵאֲבֵל לְיוֹם טוֹב. וּמֵאֲפֵלָה לְאוֹר גָּדוֹל. וּמִשְׁעָבוֹד לְגֵאֻלָּה. וְנֹאמַר לְפָנָיו הַלְלוּיָהּ:

ממשיכים לקרוא מזמורים של שבח ותודה לאלוקים:

הַלְלוּיָהּ הַלְלוּ עַבְדֵי אֲדֹנָי הַלְלוּ אֶת שֵׁם אֲדֹנָי: יְהִי שֵׁם אֲדֹנָי מְבָרָךְ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם: מִמִּזְרַח שֶׁמֶשׁ עַד מְבֹאוֹ מְהֵלֵל שֵׁם אֲדֹנָי: רָם עַל כָּל גּוֹיִם אֲדֹנָי עַל הַשָּׁמַיִם כְּבוֹדוֹ: מִי כֹאֲדֹנָי אֲלֵהֵינוּ הַמְּגַבִּיחַ לְשִׁבְתָּ: הַמְּשַׁפִּילִי לִרְאוֹת בְּשָׁמַיִם וּבָאָרֶץ: מְקִימֵי מַעֲפָר דָּל מֵאֲשַׁפֵּת יָרִים אֲבִיוֹן: לְהוֹשִׁיבֵי עַם נְדִיבִים עַם נְדִיבֵי עַמּוֹ: מוֹשִׁיבֵי עֲקֶרֶת הַבַּיִת אִם הַבָּנִים שִׁמְחָה הַלְלוּיָהּ:

בְּצֵאת יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם בֵּית יַעֲקֹב מֵעַם לַעֲזִי: הִיִּתָּה יְהוּדָה לְקִדְשׁוֹ יִשְׂרָאֵל מִמְּשֻׁלוֹתָיו: הֵיךְ רָאָה וַיִּנָּס הִירְדֵן יֹסֵב לְאַחֹר: הֶהָרִים רָקְדוּ כְּאֵילִים גְּבַעוֹת כְּבָנֵי צֹאן: מַה לָּהֶם כִּי תִנּוּס הִירְדֵן תֹּסֵב לְאַחֹר: הֶהָרִים תִּרְקְדוּ כְּאֵילִים גְּבַעוֹת כְּבָנֵי צֹאן: מַלְפָּנֵי אֲדוֹן חוּלֵי אֶרֶץ מַלְפָּנֵי אֱלֹהֵי יַעֲקֹב: הַהֶפְכִי הַצּוֹר אֲגָם מִיָּם חֲלָמִישׁ לְמַעֲיָנוּ מִיָּם:

בְּרוּךְ אַתָּה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר גָּאֲלָנוּ וְגָאֵל אֶת אֲבוֹתֵינוּ
מִמִּצְרַיִם וְהִגִּיעָנוּ הַלֵּילָה הַזֶּה לֶאֱכֹל בּוֹ מַצָּה וּמְרוֹר. כֵּן אֲדֹנָי אֱלֹהֵינוּ
וְאַלֵּהֵי אֲבוֹתֵינוּ יִגִּיעֵנוּ לְמוֹעֲדִים וְלִרְגָלִים אֲחֵרִים הַבָּאִים לְקִרְאָתָנוּ
לְשִׁלּוֹם, שְׂמֵחִים בְּבִנְיַן עִירָה וְשָׁשִׁים בַּעֲבוּדָתָהּ וְנֹאכֵל שָׁם מִן הַזִּבְחִים
וְיִמְן הַפְסָחִים אֲשֶׁר יִגִּיעַ דָּמָם עַל קִיר מִזְבֵּחַהּ לְרָצוֹן, וְנוֹדָה לָּהּ שִׁיר חֲדָשׁ
עַל גְּאֻלָּתָנוּ וְעַל פְּדוּת נַפְשָׁנוּ: בְּרוּךְ אַתָּה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם בּוֹרֵא פְּרִי הַגֶּפֶן:

בְּרוּךְ אַתָּה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם בּוֹרֵא פְּרִי הַגֶּפֶן:

רחצה ▲

רוחצים את הידיים, בדיוק כמו בפרק "ורחץ". הפעם, אחרי הנטילה
מברכים:

בְּרוּךְ אַתָּה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ עַל
נְטִילַת יָדַיִם:

מוציא ▲

אוחזים את המצות, ומברכים "המוציא":

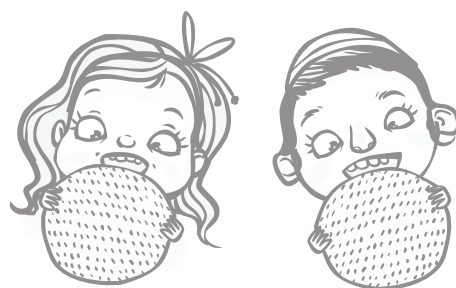
בְּרוּךְ אַתָּה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם הַמוֹצִיא לֶחֶם מִן הָאָרֶץ:

מצה ▲

ממשיכים לאחוז את המצות ומברכים:

בְּרוּךְ אַתָּה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ עַל
אֲכִילַת מַצָּה:

אוכלים מנת מצה אחת.

שלחן עורך

הגיע הזמן לאכול את ארוחת החג. מגישים לשולחן את התבשילים המסורתיים ואוכלים יחד. אפשר לצל את הזמן להעלאת רעיונות ותובנות ברוח החג, לשיר ולומר דברי תורה.

צפון

כדי לסיים עם טעם המצה על הלשון, כעת אוכלים את האפיקומן. מביאים לשולחן את המצה שהֶצִפְנוּ בשקית בתחילת הערב, וכל משתתף אוכל מנת מצה אחת. אם אין מספיק בשקית, מוסיפים ממלאי המצות.

מקור

טובלים קלות את המרור בחרוסת, ומברכים:

בְּרוּךְ אַתָּה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ עַל אֲכִילַת מָרוֹר:

אוכלים מנת מרור אחת.

כורך

כעת יוצרים כריך של מצה עם מרור. הרכיבים: מנת מצה + מנת מרור + טיפ-טיפה חרוסת.
ואומרים:

כֵּן עָשָׂה הַיָּל בְּזִמְנוֹ שֶׁבֵּית הַמִּקְדָּשׁ הָיָה קָיָם כֹּרֵךְ פֶּסַח מִצָּה וּמִרֹר
וְאוֹכֵל בִּיחָד. כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר עַל מִצּוֹת וּמִרְוֹרִים יֵאָכְלוּ:

אוכלים את הכריך.

בורך

מוזגים כוס יין מיוחדת עבור אליהו הנביא, שעל פי המסורת מבקר בכל בית יהודי בליל הסדר והוא זה שעתיד לבשר את הבשורה על התגשמות ההבטחה של אלוקים והתממשות הציפייה היהודית בת אלפי השנים לגאולה ותחיית המתים.

מברכים את ברכת המזון.

אם משתתפים בסדר לפחות שלושה גברים מגיל שלוש עשרה ומעלה, מזמנים את הסועדים לברך. מנחה הסדר מרים את הכוס ואומר:

רבותי נברך:

כולם עונים: יהי שם אֱלֹהֵינוּ מְבֹרָךְ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם:

ברשות מרנו ורבנו נברך שְׁאֲכַלְנוּ מִשְׁלוֹ:

כולם עונים: בָּרוּךְ שְׁאֲכַלְנוּ מִשְׁלוֹ וּבִטְבוֹ חַיֵּינוּ:

כולם מברכים יחד את ברכת המזון:

בָּרוּךְ אַתָּה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם הָזֶה אֶת הָעוֹלָם כֻּלּוֹ בְּטוֹבוֹ בְּחֵן בְּחֶסֶד וּבְרַחֲמִים הוּא נוֹתֵן לָחֶם לְכָל בֶּשָׂר כִּי לְעוֹלָם חֶסֶד: וּבְטוֹבוֹ הַגָּדוֹל עִמָּנוּ תִּמְיֵד לֹא חָסַר לָנוּ וְאֵל יַחֲסֹר לָנוּ מִזֶּמֶן לְעוֹלָם וְעַד בְּעֶבֹר שְׁמוֹ הַגָּדוֹל כִּי הוּא אֵל זֶן וּמַפְרִיֵּס לְכָל וּמַטִּיב לְכָל וּמְכִין מִזֶּמֶן לְכָל בְּרִיּוֹתָיו

אֲשֶׁר בָּרָא. כְּאִמּוֹר פּוֹתַח אֶת יָדָהּ וּמַשְׁבִּיעַ לְכָל חַי רָצוֹן: בָּרוּךְ אַתָּה אֱלֹהֵינוּ הָזֶה אֶת הַכֹּל:

נוֹדָה לָךְ אֱלֹהֵינוּ עַל שֶׁהִנַּחְלָתָ לְאַבּוֹתֵינוּ אֶרֶץ חֲמֻדָּה טוֹבָה וְרַחֲבָה וְעַל שֶׁהוֹצַאתָנוּ אֱלֹהֵינוּ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם וּפְדִיתָנוּ מִבֵּית עַבְדִּים וְעַל בְּרִיתְךָ שֶׁחֲתַמְתָּ בְּבִשְׁרֵנוּ וְעַל תּוֹרַתְךָ שֶׁלַּמְדָתָנוּ וְעַל חֻקֶּיךָ שֶׁהוֹדַעְתָנוּ וְעַל חַיִּים חַן וְחֶסֶד שֶׁחֻנַּנְתָנוּ וְעַל אֲכִילַת מַזֶּן שֶׁאַתָּה זֶן וּמַפְרִיֵּס אוֹתָנוּ תִּמְיֵד בְּכָל יוֹם וּבְכָל עֵת וּבְכָל שָׁעָה:

וְעַל הַכֹּל אֱלֹהֵינוּ אֲנַחְנוּ מוֹדִים לָךְ וּמְבָרְכִים אוֹתָךְ יִתְבָּרַךְ שְׁמֶךָ בְּפִי כָל חַי תִּמְיֵד לְעוֹלָם וְעַד: כִּכְתוּב וְאֲכַלְתָּ וּשְׂבַעְתָּ וּבִרְכַּתְךָ אֶת אֱלֹהֵינוּ אֱלֹהֵיךָ עַל הָאֶרֶץ הַטּוֹבָה אֲשֶׁר נָתַן לָךְ: בָּרוּךְ אַתָּה אֱלֹהֵינוּ עַל הָאֶרֶץ וְעַל הַמַּזֶּן:

רַחֵם אֱלֹהֵינוּ עַל יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ וְעַל יְרוּשָׁלַיִם עִירְךָ וְעַל צִיּוֹן מִשְׁכַּן כְּבוֹדְךָ וְעַל מַלְכוּת בֵּית דָּוִד מְשִׁיחֶךָ וְעַל הַבֵּית הַגָּדוֹל וְהַקְדוֹשׁ שֶׁנִּקְרָא שְׁמֶךָ עָלָיו: אֱלֹהֵינוּ אֲבִינוּ רוֹעֵנוּ זֹנֵנוּ פִּרְיָנוּ וְכֻלְכָּלְנוּ וְהַרְוִיחֵנוּ וְהַרְוּחַ לָנוּ אֱלֹהֵינוּ אֱלֹהֵינוּ, מְהֵרָה מְכַל צָרוֹתֵינוּ: וְנָא אֵל תַּצְרִיכֵנוּ אֱלֹהֵינוּ לֹא לִיָּדִי מִתְּנֵת בְּשׁוֹר וְדָם וְלֹא לִיָּדִי הַלּוֹאֲתָם כִּי אִם לִיָּדְךָ הַמְּלַאָּה, הַפְתוּחָה, הַקְדוּשָׁה, וְהַרְחֲבָה, שְׁלֵא נָבוֹשׁ וְלֹא נִפְלֵם לְעוֹלָם וְעַד:

אֱלֹהֵינוּ וְאֵלֵהִי אַבּוֹתֵינוּ יַעֲלֶה וְיָבֵא וְיַגִּיעַ וְיַרְאֶה וְיִרְצֶה וְיִשְׁמַע וְיַפְקֵד וְיִזְכֹּר זְכוּרֵנוּ וּפְקֻדּוֹתֵנוּ, וְזָכְרוֹן אַבּוֹתֵינוּ, וְזָכְרוֹן מְשִׁיחַ בֶּן דָּוִד עַבְדְּךָ, וְזָכְרוֹן יְרוּשָׁלַיִם עִיר קְדֻשָּׁה, וְזָכְרוֹן כָּל עַמֶּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל, לְפָנֶיךָ לְפִלִּיטָה לְטוֹבָה, לְחַן וּלְחֶסֶד וּלְרַחֲמִים וּלְחַיִּים טוֹבִים וּלְשָׁלוֹם בְּיוֹם חַג הַמַּצּוֹת הַזֶּה בְּיוֹם טוֹב מְקַרָּא קֹדֶשׁ הַזֶּה. זָכְרֵנוּ אֱלֹהֵינוּ בּוֹ לְטוֹבָה וּפְקֻדָּה בּוֹ לְבִרְכָּה, וְהוֹשִׁיעֵנוּ בּוֹ לְחַיִּים טוֹבִים: וּבְדַבֵּר שׁוֹעֵה וּרְחֻמִּים חוֹס וְחֻנָּה וּרְחֻם עָלֵינוּ וְהוֹשִׁיעֵנוּ, כִּי אֱלֹהֵי עֵינֵינוּ, כִּי אֵל מֶלֶךְ חַנּוּן וְרַחוּם אַתָּה:

הלל

זהו אחד מרגעי השיא של הלילה. עם נרות דולקים ביד, פותחים את דלת הבית לכבוד אליהו הנביא. זה הזמן לשפוך את הלב לפני אלוקים ולהביע תפילה ומשאלה אישית. כשהדלת פתוחה, קוראים את הפסוקים:

שִׁפּוֹךְ חַמָּתְךָ אֶל הַגּוֹיִם אֲשֶׁר לֹא יִדְעוּךָ. וְעַל מַמְלָכוֹת אֲשֶׁר בְּשִׁמְךָ לֹא קָרָאוּ: כִּי אָכַל אֶת יַעֲקֹב וְאֶת נֹוֹהוּ הַשָּׁמוֹ: שִׁפָּךְ עֲלֵיהֶם זַעֲמֶךָ וְחֲרוֹן אַפֶּךָ יִשִּׁיגֵם: תִּרְדּוֹף בָּאָרְץ וְתִשְׁמִידֵם מִתַּחַת שָׁמַיִם אֲדֹנָי:

קוראים בהתרגשות ובשמחה, בשירה משותפת, פרקי הלל ומזמורים של שבח ותודה לאלוקים:

לֹא לָנוּ אֲדֹנָי לֹא לָנוּ כִּי לְשִׁמְךָ תֵּן כְּבוֹד עַל חֲסִדֶּךָ עַל אֲמַתְךָ: לָמָּה יֹאמְרוּ הַגּוֹיִם אֵיזָה נָא אֱלֹהֵיהֶם: וְאֵלֵהֶינוּ בְּשָׁמַיִם כָּל אֲשֶׁר חָפֵץ עָשָׂה: עֲצִבְיָהֶם כֶּסֶף וְזָהָב מַעֲשֵׂה יְדֵי אָדָם: פֶּה לָהֶם וְלֹא יִדְבְּרוּ עֵינֵינִם לָהֶם וְלֹא יֵרְאוּ: אֲזִינִים לָהֶם וְלֹא יִשְׁמְעוּ אֶף לָהֶם וְלֹא יִרְחֹנוּ: יְדֵיהֶם וְלֹא יִמְשִׁיחוּ רַגְלֵיהֶם: וְלֹא יִהְיוּ כֹהֵן לֹא יִהְיוּ בָּגְרוֹנָם: כְּמוֹתָם יִהְיוּ עֲשִׂיהֶם כָּל אֲשֶׁר בְּטַח בָּהֶם: -- יִשְׂרָאֵל בְּטַח בְּאֲדֹנָי עֲזָרָם וּמָגֶנָם הוּא: בֵּית אֲהֲרֹן בְּטַחוֹ בְּאֲדֹנָי עֲזָרָם וּמָגֶנָם הוּא: יִרְאִי אֲדֹנָי בְּטַחוֹ בְּאֲדֹנָי עֲזָרָם וּמָגֶנָם הוּא:

אֲדֹנָי זָכְרֵנוּ יְבָרֵךְ יְבָרֵךְ אֶת בֵּית יִשְׂרָאֵל יְבָרֵךְ אֶת בֵּית אֲהֲרֹן: יְבָרֵךְ יִרְאִי אֲדֹנָי הַקְּטָנִים עִם הַגְּדֹלִים: יִסֹּף אֲדֹנָי עֲלֵיכֶם וְעַל בְּנֵיכֶם: בְּרוּכִים אַתֶּם לֹא־דָנִי עֲשֵׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ: הַשָּׁמַיִם שָׁמַיִם לֹא־דָנִי וְהָאָרֶץ נָתַן לִבִּי אָדָם: לֹא הַמָּתִים יִהְלְלוּ יָהּ וְלֹא כָּל יְרֵדֵי דוֹמָה: וְאֶנְחֵנוּ נִבְרָךְ יָהּ מִעַתָּה וְעַד עוֹלָם הַלְלוּיָהּ:

אֶהְבֵּתִי כִּי יִשְׁמַע אֲדֹנָי אֶת קוֹלִי תַחֲנוּנִי: כִּי הִטָּה אָזְנוֹ לִי וּבִימִי אֶקְרָא: אֶפְפוּנִי חֲבִלִי מוֹת וּמִצָּרִי שָׂאוֹל מִצָּאוֹנִי צָרָה וְיָגוֹן אֶמְצָא: וּבִשְׁם אֲדֹנָי אֶקְרָא אָנָּה אֲדֹנָי מַלְטָה נַפְשִׁי: חֲנוּן אֲדֹנָי וְצַדִּיק וְאֵלֵהֶינוּ מֵרַחֵם: שִׁמְר פְּתָאִים אֲדֹנָי דָּלַתִּי וְלִי יְהוֹשִׁיעַ: שׁוּבִי נַפְשִׁי לְמִנוּחֶיכִי כִּי אֲדֹנָי גָּמַל עָלַיִכִּי: כִּי חִלַּצְתָּ נַפְשִׁי מִמָּוֶת אֶת עֵינֵי מִן דִּמְעָה אֶת רַגְלִי מִדִּחְי: אֶתְהַלֵּךְ לִפְנֵי אֲדֹנָי בְּאַרְצוֹת הַחַיִּים: הֶאֱמַנְתִּי כִּי אֲדַבֵּר אֲנִי עֲנִיתִי מְאֹד: אֲנִי אִמְרַתִּי בַחֲפָזִי כָּל הָאָדָם כֹּזֵב:

מָה אָשִׁיב לֹא־דָנִי כָּל תַּגְמוּלוֹהִי עָלַי: כּוֹס יְשׁוּעוֹת אֲשָׂא וּבִשְׁם אֲדֹנָי אֶקְרָא: נִדְרֵי לִיהוָה אֲשַׁלֵּם נִגְדָה נָא לְכָל עַמּוֹ: יָקָר בְּעֵינֵי אֲדֹנָי הַמּוֹתָה לַחֲסִידָיו: אָנָּה אֲדֹנָי כִּי אֲנִי עֲבָדְךָ אֲנִי עֲבָדְךָ בְּנוֹ אֲמַתְךָ פִּתְחָתָ לְמוֹסְרִי: לֵךְ אֲזַבַּח זֶבַח תּוֹדָה וּבִשְׁם אֲדֹנָי אֶקְרָא: נִדְרֵי לִיהוָה אֲשַׁלֵּם נִגְדָה נָא לְכָל עַמּוֹ: בַּחֲצֹרוֹת בֵּית אֲדֹנָי בְּתוֹכִי יְרוּשָׁלַיִם הַלְלוּיָהּ:

הִלְלוּ אֶת אֲדֹנָי כָּל גּוֹיִם שִׁבְחוּהוּ כָּל הָאָמִים: כִּי גָבַר עָלֵינוּ חֲסִדּוֹ וְאָמַת אֲדֹנָי לְעוֹלָם הַלְלוּיָהּ:

בִּיד חֲזָקָה וּבְזֹרֹעַ נְטוּיָה
לְגֹרֶם סוּף לְגִזְרִים
וְהַעֲבִיר יִשְׂרָאֵל בְּתוֹכוֹ
וְנָעַר פְּרָעָה וַחֲלִילוֹ בֵּים סוּף
לְמוֹלִיךְ עֲמוֹ בַּמִּדְבָּר
לְמַכָּה מַלְכִים גְּדֹלִים
וַיַּהַרֵג מַלְכִים אֲדִירִים
לְסִיחֹן מֶלֶךְ הָאֲמֹרִי
וַיַּלְעֹג מֶלֶךְ הַבָּשָׁן
וַנִּתֵּן אֲרָצָם לַנַּחֲלָה
נַחֲלָה לְיִשְׂרָאֵל עֲבָדָיו
שֶׁבִשְׁפָּלָנוּ זָכַר לָנוּ
וַיַּפְרֹקֵנוּ מִצָּרֵינוּ
נָתַן לָחֶם לְכָל בָּשָׂר
הוֹדוּ לֹאלֹהֵי שָׁמַיִם

כִּי לְעוֹלָם חֲסִדּוֹ:
כִּי לְעוֹלָם חֲסִדּוֹ:
כִּי לְעוֹלָם חֲסִדּוֹ:
כִּי לְעוֹלָם חֲסִדּוֹ:
כִּי לְעוֹלָם חֲסִדּוֹ:
כִּי לְעוֹלָם חֲסִדּוֹ:
כִּי לְעוֹלָם חֲסִדּוֹ:
כִּי לְעוֹלָם חֲסִדּוֹ:
כִּי לְעוֹלָם חֲסִדּוֹ:
כִּי לְעוֹלָם חֲסִדּוֹ:
כִּי לְעוֹלָם חֲסִדּוֹ:
כִּי לְעוֹלָם חֲסִדּוֹ:
כִּי לְעוֹלָם חֲסִדּוֹ:
כִּי לְעוֹלָם חֲסִדּוֹ:

נִשְׁמַת כָּל חַי תִּתְּבַרְךָ אֶת שְׁמֶךָ אֱלֹהֵינוּ. וְרוּחַ כָּל בָּשָׂר תִּתְּפָאֵר
וּתְרוֹמֶם זְכָרְךָ מִלְּפָנֶיךָ תָּמִיד. מִן הָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם אֶתָּה אֵל. וּמִבְּלַעֲדֶיךָ
אֵין לָנוּ מֶלֶךְ גּוֹאֵל וּמוֹשִׁיעַ פּוֹדֶה וּמַצִּיל וּמַפְרִיֵּס וְעוֹנֶה וּמַרְחֵם בְּכָל עֵת
צָרָה וְצוּקָה אֵין לָנוּ מֶלֶךְ אֵלָּא אַתָּה: אֱלֹהֵי הָרָאוּשׁוֹנִים וְהָאֲחֵרוֹנִים אֵלֹהֵי
כָּל בְּרִיּוֹת אָדָם כָּל תּוֹלְדוֹת הַמֶּלֶךְ לְבָרֵךְ הַתְּשַׁבְּחוֹת. הַמְּנַהֵג עוֹלָמוֹ
בְּחֶסֶד וּבְרִיּוֹתָיו בְּרַחֲמִים. וְאֵדֹנִי הִנֵּה לֹא יָנוּם וְלֹא יִישָׁן. הַמַּעֲוֹרֵר יְשָׁנִים
וְהַמְּקִיץ נֹרְדָּמִים וְהַמְּשִׁיחַ אֲלֵמִים וְהַמְּתִיר אֲסוּרִים וְהַסּוֹמֵךְ נוֹפְלִים
וְהַזּוֹקֵף כְּפוּפִים. לָךְ לְבַדְּךָ אֲנַחְנוּ מוֹדִים. אֵלֹהֵינוּ מִלֵּא שִׁירָה כִּיָּם וּלְשׁוֹנֵנוּ

רָנָה כְּהִמּוֹן גְּלִיּוֹ וּשְׁפִתוֹתֵינוּ שִׁבַּח כְּמִרְחַבֵּי רִקִּיעַ וְעֵינֵינוּ מֵאִירוֹת כְּשֶׁמֶשׁ
וְכִכָּרִחַ וְיָדֵינוּ פְּרוּשׁוֹת כְּנִשְׁרֵי שָׁמַיִם וּרְגְלֵינוּ קָלוֹת כְּאַיִלוֹת: אֵין אָנוּ
מִסְפִּיקִים לְהוֹדוֹת לָךְ אֱדֹנִי אֱלֹהֵינוּ וְאַלֵּהֵינוּ וּלְבָרְךָ אֶת שְׁמֶךָ עַל
אַחַת מֵאֲלֹף אֲלָפִים וְרַבִּי רַבּוֹת פְּעָמִים הַטּוֹבוֹת נָסִים וְנִפְלְאוֹת
שֶׁעָשִׂיתָ עִמָּנוּ וְעַם אֲבֹתֵינוּ מִלְּפָנִים: מִמִּצְרַיִם גָּאֲלָתָנוּ אֱדֹנִי אֱלֹהֵינוּ.
מִבֵּית עַבְדִּים פָּדִיתָנוּ. בְּרָעַב זָנִיתָנוּ וּבִשְׂבַע כָּלְפָלְתָנוּ מִחֶרֶב הִצַּלְתָנוּ
וּמִדָּבָר מִלְּטָתָנוּ וּמִחַלְלִים רָעִים וְנֶאֱמָנִים דָּלִיתָנוּ. עַד הִנֵּה עֲזָרוֹנוּ רַחֲמֶיךָ
וְלֹא עֲזָבוֹנוּ חֲסִדֶיךָ. וְאַל תִּטְּשֵׁנוּ אֱדֹנִי אֱלֹהֵינוּ לְנֶצַח: עַל כֵּן אֲבָרִים
שֶׁפִּלַּגְתָּ בָנוּ וְרוּחַ וְנִשְׁמָה שֶׁנִּפְחַתָּ בְּאַפְּנוּ וְלָשׁוֹן אֲשֶׁר שָׁמַתָּ בְּפִינוּ: הֵן הֵם
יֹדוּ וַיְבָרְכוּ וַיִּשְׁבַּחוּ וַיַּפְאֲרוּ וַיְרוֹמְמוּ וַיַּעֲרִיצוּ וַיַּקְדִּישׁוּ וַיְמַלִּיכוּ אֶת שְׁמֶךָ
מִלְּפָנֵינוּ: כִּי כָּל פֶּה לָךְ יוֹדֶה וְכָל לָשׁוֹן לָךְ תִּשָּׁבַע. וְכָל עֵין לָךְ תִּצְפֶּה וְכָל
בֶּרֶךְ לָךְ תִּכְרַע וְכָל קוֹמָה לְפָנֶיךָ תִּשְׁתַּחֲוֶה. וְכָל הַלְּבָבוֹת יִירָאוּךָ וְכָל קֶרֶב
וּכְלִיּוֹת יִזְמְרוּ לְשִׁמְךָ. כַּדָּבָר שֶׁכָּתוּב כָּל עֲצָמוֹתַי תִּאֲמַרְנָה אֱדֹנִי מִי כְמוֹךָ.
מַצִּיל עָנִי מִחֶזֶק מִמָּנוּ וְעָנִי וְאֲבִיּוֹן מִגּוֹזְלוֹ: מִי יְדָמָה לָךְ וּמִי יִשְׁוֶה לָךְ וּמִי
יַעֲרֶךְ לָךְ. הָאֵל הַגָּדוֹל הַגָּבוֹר וְהַנּוֹרָא אֵל עֲלִיּוֹן קֹנֵה שָׁמַיִם וְאָרֶץ: נִהְלָלְךָ
וְנִשְׁבַּחְךָ וְנִפְאָרְךָ וְנִבְרַךְ אֶת שֵׁם קְדוֹשְׁךָ. כָּאֲמוֹר לְדוֹד בְּרַכִּי נִפְשִׁי אֶת
אֱדֹנִי וְכָל קֶרֶבִי אֶת שֵׁם קְדוֹשׁוֹ:

הָאֵל בְּתַעֲצָמוֹת עֲזָךְ. הַגָּדוֹל בְּכְבוֹד שְׁמֶךָ. הַגָּבוֹר לְנֶצַח וְהַנּוֹרָא בְּנוֹרָאוֹתֶיךָ.
הַמֶּלֶךְ הַיּוֹשֵׁב עַל כִּסֵּא רֵם וְנִשְׂא:

שׁוֹכֵן עַד מְרוֹם וְקָדוֹשׁ שְׁמוֹ. וְכָתוּב רָנְנוּ צַדִּיקִים בִּיהֲוָה לִישְׁרִים נֶאֱוָה
תִּהְיֶה: בְּפִי יְשָׁרִים תִּתְרוֹמֶם. וּבִשְׁפָתַי צַדִּיקִים תִּתְבָּרַךְ. וּבִלְשׁוֹן חֲסִידֶיךָ
תִּתְקַדֵּשׁ. וּבִקְרֹב קְדוֹשִׁים תִּתְהַלָּל:

וּבְמִקְהֵלוֹת רַבּוֹת עִמָּךְ בֵּית יִשְׂרָאֵל בְּרָנָה יִתְפָּאֵר שְׁמֶךָ מִלְּפָנֵינוּ בְּכָל
דּוֹר וָדוֹר שֶׁכֵּן חוֹבֶת כָּל הַיְּצוּרִים. לְפָנֶיךָ אֱדֹנִי אֱלֹהֵינוּ וְאַלֵּהֵינוּ אֲבוֹתֵינוּ

להודות להלל לשבח לפאר לרומם להדר לברך לעלה ולקלס על כל דברי שירות ותשבחות דוד בן ישי עבדך משיחך:

ובכן ישתבח שמה לעד מלכנו האל המלך הגדול והקדוש בשמים ובארץ. כי לך נאה אֲדֹנֵי אֱלֹהֵינוּ ואלהי אבותינו לעולם ועד: שיר ושבחה הלל וזמרה עז וממשלה נצח גדלה וגבורה תהלה ותפארת קדשה ומלכות. ברכות והודאות לשמה הגדול והקדוש ומעולם עד עולם אתה אל: ברוך אתה אֲדֹנֵי אל מלך גדול ומהלל בתשבחות אל ההודאות אדון הנפלאות בורא כל הנשמות רבון כל המעשים. הבוחר בשרי זמרה. מלך יחיד חי העולמים:

מברכים:

ברוך אתה אֲדֹנֵי אֱלֹהֵינוּ מלך העולם בורא פרי הגפן:

כשמסיימים לשתות, מברכים על היין:

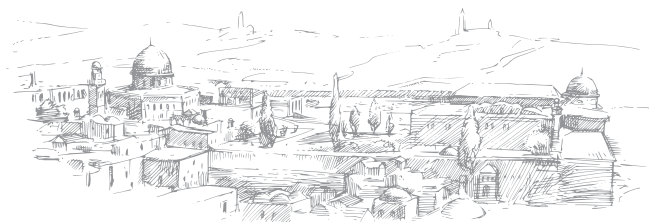
ברוך אתה אֲדֹנֵי אֱלֹהֵינוּ מלך העולם, על הגפן ועל פרי הגפן: ועל תנובת השדה ועל ארץ חמדה טובה ורחבה שרצית והנחלת לאבותינו לאכל מפריה ולשובע מטובה, רחם נא אֲדֹנֵי אֱלֹהֵינוּ על ישראל עמך ועל ירושלים עירך ועל ציון משכן כבודך ועל מזבחתך ועל היכלך, ובנה ירושלים עיר הקדש במהרה בימינו והעלנו לתוכה ושמחנו בה ובברכה

בקדשה ובטהרה. וזכרנו לטובה ביום חג המצות הזה. כי אתה אֲדֹנֵי טוב ומטיב לכל ונודה לך על הארץ ועל פרי הגפן. ברוך אתה אֲדֹנֵי על הארץ ועל פרי הגפן:

נרצה

אחרי שקיימנו את הסדר כהלכתו, אנו מביעים את התקווה והביטחון בכך שמעשינו רצויים לפני אלוקים, ונועלים את הסדר בתקווה היהודית העתיקה - כולם קוראים ביחד בקול:

לשנה הבאה בירושלים!

אם נותרו לכם זמן וכוח, אל תמהרו להיפרד משולחן החג הנפלא. זה הזמן לשבת בצוותא ולשיר את שירי החג והפזמונים. חיברנו עבורכם שירון עם השירים הקלסיים האהובים, חג שמח!

אחד מי יודע?

אָחד מִי יוֹדֵעַ. אָחד אֲנִי יוֹדֵעַ. אָחד אֱלֹהֵינוּ שְׂבֻשְׁמִים וּבָאָרֶץ:
שְׁנַיִם מִי יוֹדֵעַ. שְׁנַיִם אֲנִי יוֹדֵעַ. שְׁנֵי לְחוֹת הַבְּרִית. אָחד
אֱלֹהֵינוּ שְׂבֻשְׁמִים וּבָאָרֶץ:

שְׁלֹשָׁה מִי יוֹדֵעַ. שְׁלֹשָׁה אֲנִי יוֹדֵעַ. שְׁלֹשָׁה אֲבוֹת. שְׁנֵי לְחוֹת הַבְּרִית. אֶחָד אֲלֵהֵנוּ שֶׁבְּשִׁמּוֹם וּבֶאֱרֶץ:

אַרְבַּע מִי יוֹדֵעַ. אַרְבַּע אָנִי יוֹדֵעַ. אַרְבַּע אֲמָהוּת. שְׁלֹשָׁה אָבוֹת.
שְׁנֵי לְחוֹת הַבְּרִית. אֶחָד אֶלֶּהֵינוּ שְׁבַשְׁמִים וּבֶאֱרָץ:

חֲמִשָּׁה מִי יוֹדֵעַ. חֲמִשָּׁה אֲנִי יוֹדֵעַ. חֲמִשָּׁה חֲמִשִּׁי תוֹרָה. אַרְבַּע אֲמָהוֹת. שְׁלֹשָׁה אָבוֹת. שְׁנֵי לְחוֹת הַבְּרִית. אֶחָד אֱלֹהֵינוּ שְׁבַע שְׁמִימִים וּבָאָרֶץ:

שְׁטֵה מִי יוֹדֵעַ. שְׁטֵה אֲנִי יוֹדֵעַ. שְׁטֵה סִדְרֵי מִשְׁנָה. חֲמִשָּׁה
חֲמִשִּׁי תוֹרָה. אֲרָבַע אֲמָהוֹת. שְׁלֹשָׁה אָבוֹת. שְׁגִילֹחוֹת הַבְּרִית.
אֶחָד אֱלֹהֵינוּ שֶׁבְּשֵׁמִים וּבָאָרֶץ:

שְׁבָעָה מִי יוֹדֵעַ. שְׁבָעָה אֲנִי יוֹדֵעַ. שְׁבָעָה זְמַי שֶׁבֶּתָא. שְׁטָה סִדְרִי
מִשְׁנָה. חֲמִשָּׁה חֲמִשִּׁי תוֹרָה. אֲרַבַּע אֲמָהוּת. שְׁלֹשָׁה אָבוֹת. שְׁנֵי
לְחוֹת הַבְּרִית. אֶחָד אֱלֹהֵינוּ שֶׁשְּׁבַשְׁמִים וּבֶאֱרָץ:

שְׁמוֹנָה מִיּוֹדֵעַ. שְׁמוֹנָה אֲנִי יוֹדֵעַ. שְׁמוֹנָה יָמִי מִלֵּה שְׁבָעָה יָמִי שִׁבְתָּא. שָׁשָׁה סְדָרֵי מִשְׁנָה. חֲמִשָּׁה חֲמִשִּׁי תוֹרָה. אַרְבַּע אֲמָהוֹת. שְׁלֹשָׁה אֲבוֹת. שְׁנֵי לְחוֹת הַבְּרִית. אֶחָד אֶלֶּהֵינוּ שֶׁשְּׁשִׁים וּבָאָרָץ:

תִּשְׁעָה מִי יוֹדֵעַ. תִּשְׁעָה אֲנִי יוֹדֵעַ. תִּשְׁעָה יֵרַח לֵידָה. שְׁמוֹנָה יָמֵי מִלָּה שְׁבַע יָמֵי שִׁבְתָּא. שְׁשֶׁה סֻדְרֵי מִשְׁנָה. חֲמִשָּׁה חֲמִשִּׁי תוֹרָה. אַרְבַּע אֲמָרוֹת. שְׁלֹשָׁה אָבוֹת. שְׁנֵי לְחוֹת הַבְּרִית. אֶחָד אֶלֶּה־לֵּהֵנוּ שִׁבְשֻׁמִּים וּבִאֲרָץ:

עֲשֹׂהָ מִי יוֹדֵעַ. עֲשֹׂהָ אָנִי יוֹדֵעַ. עֲשֹׂהָ דְבָרָא. תַּשְׁעָה יֶרֶחַ לֵידָה. שְׁמוֹנֶה יָמִי מִלָּה שִׁבְעָה יָמִי שִׁבְתָּא. שְׁטָה סְדְרִי מִשְׁנָה. חֲמִשָּׁה חֲמִשִּׁי תוֹרָה. אַרְבַּע אֲמָהוּת. שְׁלֹשָׁה אָבוֹת. שְׁנֵי לָחוֹת הֶבְרִית. אֶחָד אֱלֹהֵינוּ שִׁבְשֻׁמִּים וְבֶאֱרָץ:

אַחַד עָשָׂר מִי יוֹדֵעַ. אַחַד עָשָׂר אָנִי יוֹדֵעַ. אַחַד עָשָׂר כּוֹכָבִיא.
עֲשָׂרָה דְּבָרִיא. תִּשְׁעָה יָרֵיחַ לִידָה. שְׁמוֹנֶה יָמִי מִלָּה שְׁבַעָה יָמִי
שִׁבְתָּא. שְׁטָה סֻדְרֵי מִשְׁנָה. חֲמִשָּׁה חֲמִשֵּׁי תוֹרָה. אַרְבַּע אֲמָהוֹת.
שְׁלֹשָׁה אָבוֹת. שְׁנֵי לַחוֹת הַבְּרִית. אַחַד אֱלֹהֵינוּ שְׁבַשְׁמִים וּבֶאֱרָץ:

שָׁנִים עָשׂוֹר מִי יוֹדֵעַ. שָׁנִים עָשׂוֹר אֲנִי יוֹדֵעַ. שָׁנִים עָשׂוֹר שְׂבֻטָּיָא.
אֶחָד עָשׂוֹר כּוֹכְבֵּיָא. עֲשָׂרָה דְּבִרְיָא. תְּשַׁעָּה יִרְחֵי לֵידָה. שְׁמוֹנָה
יָמֵי מֵיִלָּה שְׁבַעָּה יָמֵי שְׁבֻטָּא. שְׁשָׁה סְדְרֵי מִשְׁנָה. חֲמִשָּׁה חֲמִשִּׁי
תּוֹרָה. אַרְבַּע אֲמָהוּת. שְׁלֹשָׁה אָבוֹת. שְׁנֵי לְחוֹת הַבְּרִית. אֶחָד אֶ־
לְהִינוּ שְׂבֻשְׁמִים וּבִארְץ׃

שְׁלֹשָׁה עָשָׂר מִיּוֹדֵעַ. שְׁלֹשָׁה עָשָׂר אֲנִי יוֹדֵעַ. שְׁלֹשָׁה עָשָׂר מִדָּא.
שְׁנַיִם עָשָׂר שְׁבַטִיָּא. אֶחָד עָשָׂר כּוֹכְבֵּיָא. עֶשְׂרֵה דְּבְרֵיָּא. תְּשַׁעַה
יְרַחֵי לֵידָה. שְׁמוֹנֶה יְמֵי מִלָּה שְׁבַעַה יְמֵי שְׁבַתָּא. שֵׁשֶׁה סְדְרֵי
מִשְׁנָה. חֲמִשָּׁה חֲמִשֵּׁי תוֹרָה. אַרְבַּע אֲמָהוֹת. שְׁלֹשָׁה אָבוֹת. שְׁנֵי
לְחוֹת הַבְּרִית. אֶחָד אֱלֹהֵינוּ שְׁבַשְׁמַיִם וּבָאָרֶץ:

חד גדיא

חד גדיא. חד גדיא. דזבין אבא בתרי זוזי. חד גדיא. חד גדיא:
 ואַתא שוּנְרָא וְאָכְלָה לְגַדְיָא. דזבין אבא בתרי זוזי. חד גדיא. חד גדיא:
 ואַתא כִּלְבָּא וְנִשְׁוֹף לְשׁוּנְרָא. דאָכְלָה לְגַדְיָא. דזבין אבא בתרי זוזי. חד
 גדיא. חד גדיא:
 ואַתא חוּטְרָא וְהִכָּה לְכִלְבָּא. דנִשְׁוֹף לְשׁוּנְרָא. דאָכְלָה לְגַדְיָא. דזבין
 אבא בתרי זוזי. חד גדיא. חד גדיא:
 ואַתא נוֹרָא וְשָׂרָף לְחוּטְרָא. דִּהֲכָה לְכִלְבָּא. דנִשְׁוֹף לְשׁוּנְרָא. דאָכְלָה
 לְגַדְיָא. דזבין אבא בתרי זוזי. חד גדיא. חד גדיא:
 ואַתא מִיָּא וְכֶבֶד לְנוֹרָא. דשָׂרָף לְחוּטְרָא. דִּהֲכָה לְכִלְבָּא. דנִשְׁוֹף לְשׁוּנְרָא.
 דאָכְלָה לְגַדְיָא. דזבין אבא בתרי זוזי. חד גדיא. חד גדיא:
 ואַתא תוֹרָא וְשִׁתָּה לְמִיָּא. דכֶּבֶד לְנוֹרָא. דשָׂרָף לְחוּטְרָא. דִּהֲכָה לְכִלְבָּא.
 דנִשְׁוֹף לְשׁוּנְרָא. דאָכְלָה לְגַדְיָא. דזבין אבא בתרי זוזי. חד גדיא. חד
 גדיא:
 ואַתא הַשּׁוּחַט וְשִׁחַט לְתוֹרָא. דשִׁתָּה לְמִיָּא. דכֶּבֶד לְנוֹרָא. דשָׂרָף
 לְחוּטְרָא. דִּהֲכָה לְכִלְבָּא. דנִשְׁוֹף לְשׁוּנְרָא. דאָכְלָה לְגַדְיָא. דזבין אבא
 בתרי זוזי. חד גדיא. חד גדיא:
 ואַתא מִלֶּאךָ הַמּוֹת וְשִׁחַט לְשׁוּחַט. דשִׁחַט לְתוֹרָא. דשִׁתָּה לְמִיָּא.
 דכֶּבֶד לְנוֹרָא. דשָׂרָף לְחוּטְרָא. דִּהֲכָה לְכִלְבָּא. דנִשְׁוֹף לְשׁוּנְרָא. דאָכְלָה
 לְגַדְיָא. דזבין אבא בתרי זוזי. חד גדיא. חד גדיא:
 ואַתא הַקּוֹדֵשׁ בְּרוּךְ הוּא וְשִׁחַט לְמִלֶּאךָ הַמּוֹת. דשִׁחַט לְשׁוּחַט. דשִׁחַט
 לְתוֹרָא. דשִׁתָּה לְמִיָּא. דכֶּבֶד לְנוֹרָא. דשָׂרָף לְחוּטְרָא. דִּהֲכָה לְכִלְבָּא.
 דנִשְׁוֹף לְשׁוּנְרָא. דאָכְלָה לְגַדְיָא. דזבין אבא בתרי זוזי. חד גדיא. חד
 גדיא:

אדיר הוא יבנה ביתו

אדיר הוא, יבנה ביתו בקרוב.
 במהרה, במהרה, בימינו בקרוב.
 אֵל בְּנֵה, אֵל בְּנֵה, בְּנֵה בֵּיתְךָ בְּקֶרֶב.
 בחור הוא, גדול הוא, דגול הוא יבנה ביתו בקרוב.
 במהרה, במהרה, בימינו בקרוב.
 אֵל בְּנֵה, אֵל בְּנֵה, בְּנֵה בֵּיתְךָ בְּקֶרֶב.
 הדור הוא, ותיק הוא, זכאי הוא יבנה ביתו בקרוב.
 במהרה, במהרה, בימינו בקרוב.
 אֵל בְּנֵה, אֵל בְּנֵה, בְּנֵה בֵּיתְךָ בְּקֶרֶב.
 חסיד הוא, טהור הוא, יחיד הוא יבנה ביתו בקרוב.
 במהרה, במהרה, בימינו בקרוב.
 אֵל בְּנֵה, אֵל בְּנֵה, בְּנֵה בֵּיתְךָ בְּקֶרֶב.
 כביר הוא, למוד הוא, מלך הוא יבנה ביתו בקרוב.
 במהרה, במהרה, בימינו בקרוב.
 אֵל בְּנֵה, אֵל בְּנֵה, בְּנֵה בֵּיתְךָ בְּקֶרֶב.
 נורא הוא, סגיב הוא, עזוז הוא יבנה ביתו בקרוב.
 במהרה, במהרה, בימינו בקרוב.
 אֵל בְּנֵה, אֵל בְּנֵה, בְּנֵה בֵּיתְךָ בְּקֶרֶב.
 פודה הוא, צדיק הוא, קדוש הוא יבנה ביתו בקרוב.
 במהרה, במהרה, בימינו בקרוב.
 אֵל בְּנֵה, אֵל בְּנֵה, בְּנֵה בֵּיתְךָ בְּקֶרֶב.
 רחום הוא, שדי הוא, תקיף הוא יבנה ביתו בקרוב.
 במהרה, במהרה, בימינו בקרוב.
 אֵל בְּנֵה, אֵל בְּנֵה, בְּנֵה בֵּיתְךָ בְּקֶרֶב.